

**การส่งเสริมความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีต่อ
พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงตามหลักพุทธศาสนา
THE PROMOTION OF BELIEF IN PHRACHAOYAI INPLANG'S
MARVELS ACCORDING TO BUDDHISM**

**แม่ชีสาวิตรี โสภทอง
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมการความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงตามหลักพุทธศาสนา โดยมีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ ๑) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท ๒) ศึกษาความเชื่อเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง วัดมหานาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ๓) ศึกษาการส่งเสริมการความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงตามหลักพุทธศาสนา เป็นงานวิจัยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ผลจากการศึกษาพบว่า

แนวคิดเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท หมายถึงการกระทำที่กำจัดหรือทำให้ผู้เป็นปฏิปักษ์ และกิเลสให้สิ้นไป เป็นการกระทำที่มีความอัศจรรย์เกิดขึ้น ในพระพุทธศาสนาเถรวาท มี ๓ ประการ คือ ๑) อิทธิปาฏิหาริย์ ๒) อาเทศนาปาฏิหาริย์ ๓) อนุศาสน์ปาฏิหาริย์ แบ่งออกได้เป็น ๒ ระดับ คือระดับโลกิยะธรรม และระดับโลกุตระธรรม การแสดงอิทธิปาฏิหาริย์เป็นไปเพื่อส่งเสริมความเลื่อมใสในเบื้องต้น โดยมีหลักสมณะกรรมฐานเป็นเครื่องฝึกจิตให้เกิดมานจนเกิดอภิญญาที่สามารถแสดงฤทธิ์ได้

ความเชื่ออิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงนั้นมีผลสำเร็จเกิดอิทธิปาฏิหาริย์ต่อผู้สักการบูชาสำเร็จในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ ๑) ความสมหวังการงาน ๒) การดำเนินธุรกิจค้าขาย ๓) การขอเรื่องสุขภาพความเจ็บป่วย ๔) การสาบาน ๕) การศึกษา และขอพรในเรื่องต่างๆ

การส่งเสริมความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงตามหลักพุทธศาสนานั้น ภิกษุ สามเณร อุบาสกอุบาสิกา ผู้มีธรรมเป็นปรโตโมหะเป็นกัลยาณมิตรจะต้องนำเข้าสู่สังฆธรรมที่ถูกต้องตั้งตามหลักพุทธศาสนามีความเชื่อหรือศรัทธา ๔ ประการคือ ๑) กัมมสัทธา ๒) วิปากสัทธา ๓) กัมมัสสกตาสัทธา ๔) ตถาคตโพธิสัทธา เข้าใจในศรัทธา ๒ คือ ๑) สัทธาแบบปิดกั้นปัญญา และ ๒) สัทธาที่ประกอบด้วยปัญญา ตระหนักถึงสังฆธรรมอันแท้จริง เชื่อในศักยภาพแห่งตน มองเห็นถึงเหตุผลในสิ่งต่างๆ การส่งเสริมใช้อิทธิปาฏิหาริย์เกี่ยวกับพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงสู่ชาวอุบลราชธานี ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านสังคม ๒) ด้านศาสนา ๓) ด้านเศรษฐกิจ ๔) ด้านประเพณีและวัฒนธรรมให้เกิดขึ้น

คำสำคัญ : พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง; การส่งเสริม; อิทธิปาฏิหาริย์; พระพุทธศาสนา.

Abstract

The Promotion of Belief in Phrachaoyai Inplang's Marvels as Paccording to Buddhism, viz. 1) to study the concepts of marvel in Theravada Buddhism 2) to study the marvellous belief of Phrachaoyai Inplang and 3) to study the promotion of belief in Phrachaoyai Inplang's marvels particularized in Buddhism. The qualitative research and in-depth interview have been spelt out in this study.

Findings of the study

The marvelous concepts in Theravada Buddhism referred to the elimination or the extermination of adversary and defilements that relating to the miraculous actions. Particularly, in Theravada Buddhism has mentioned the three marvels as follows; 1) Marvel of physic power 2) Marvel of mind-reading and 3) Marvel of teaching, divided into two levels - mundane and supramundane. The issuing of the marvel was initially to promote the faiths based on the concentration development in order to practice and purify the mind for achieving meditation and superknowledges that constituting the marvel.

The marvelous belief in Phrachaoyai Inplang relating to the successfulness of the marvelous things in worshipping the said Buddha image, were shown as follows: 1) the marvel of gratification in job 2) the marvel of business and commerce 3) the marvel of health and ailment 4) the marvel of oath and 5) the marvel of education and blessedness in various occasions.

The promotion of belief in Phrachaoyai Inplang's marvels specified in Buddhism must be instructed by the monks, novice, layman and laywoman-inducement by other and association with the virtuous. In Buddhism, the four belief consisted of 1) belief in Kamma, 2) belief in the consequences of action, 3) belief in the individual ownership of action and 4) confidence in the Enlightenment of the Buddha and the two belief were mentioned, viz. 1) belief without wisdom and 2) belief with wisdom as well as realizing to the truth, belief in individual competency along with understanding the casual condition and aiding condition. The marvelous promotion of Phrachaoyai Inplang to the people in Ubonratchatani composed of four aspects, viz. 1) Community 2) Religion 3) Economics and 4) Tradition and culture.

.

Keywords : Phrachaoyai Inplang; Promotion; marvels as particularized; Buddhism.

๑. บทนำ

วัดมหานาราม เป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดสามัญ ตั้งอยู่ที่ถนนสรรพสิทธิ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่มือเมืองอุบลราชธานี ตั้งแต่เมื่อเริ่มสร้างเมืองเป็นสถานที่สำคัญที่เคารพนับถือของชาวเมืองอุบลราชธานี และชาวจังหวัดใกล้เคียงจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เริ่มแรกวัดมหานารามเป็นวัดสำคัญประจำเมืองฝ่ายอรัญวาสี หรือเคยเป็นสำนักปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน^๑ แรกเริ่มครั้งสร้างเมืองอุบลราชธานี โดยพระปฐมวรราชสุริยวงศ์ (ท้าวคำผง) เจ้าเมืองอุบลราชธานี คนที่ ๑ ได้สร้างเมืองขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๒๙๕ และได้สร้างวัดหลวงขึ้นซึ่งถือเป็นวัดแห่งแรกของเมืองอุบลราชธานีเพื่อให้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและเป็นที่ทำบุญสร้างกุศลของพุทธศาสนิกชน และได้นิมนต์พระมหาเถระผู้ใหญ่ คือพระธรรมโชติวงศา พร้อมทั้งพระภิกษุสามเณรมาอยู่ในพรรษาเพื่อสนองศรัทธาประชาชน ต่อมาพระธรรมโชติวงศา มหาเถระ ได้พิจารณาเห็นว่า วัดหลวงเป็นวัดบ้านหรือเป็นฝาคามวาสี ตั้งอยู่ใจกลางเมืองไม่เหมาะแก่การปฏิบัติสมณะธรรมวิปัสสนากรรมฐาน จึงแสวงหาสถานที่ปฏิบัติเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานแห่งใหม่โดยได้พิจารณาเห็นว่าป่าดงอู้อึ่งที่อยู่ห่างจากวัดหลวงออกไปทางทิศเหนือราว ๑๐๐ เส้น มีหนองน้ำชื่อ “หนองสะพัง” เป็นสถานที่เหมาะสมเพราะ มีน้ำท่าอุดมและสงบสงัดวิเวกเป็นที่เหมาะแก่การปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานของพระสงฆ์ฝ่ายอรัญวาสี และได้ตั้งขึ้นเป็นสำนักสงฆ์มีชื่อว่า วัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์ เพื่อให้คู่กับวัดหลวงที่ตั้งมาก่อนแล้วนั้น และถือว่าวัดนี้เป็นวัดคู่บ้านคู่มือเมืองแห่งที่สอง แต่การก่อตั้งวัดแห่งใหม่นี้ยังไม่ทันเสร็จสมบูรณ์ พระปฐมวรราชสุริยวงศ์ (ท้าวคำผง) เจ้าเมืองได้ถึงแก่อนิจกรรมเสียก่อน ต่อมาพระพรหมวรราชสุริยวงศ์ (ท้าวทิดพรหม) ได้ขึ้นเป็นเจ้าเมืองอุบลราชธานีจนถึง พ.ศ. ๒๓๔๘ พระพรหมวรราชสุริยวงศ์ได้ก่อสร้างวิหารในป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์ ถัดมาอีก ๒ ปี ในพ.ศ. ๒๓๕๐ พระมหाराชครูศรีสัทธรรมวงศา ได้เป็นผู้นำศิษยานุศิษย์ และญาติโยมร่วมกันก่อสร้างพระพุทธรูปประธานในวิหารและขนานนามพระพุทธรูปองค์ใหญ่นี้ว่า “พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง” หรือที่เรียกตามนามโบราณว่า “พระเจ้าใหญ่อินแปลง” ต่อมาวัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์ สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (อ้วนติสโส) ได้ขนานนามใหม่ว่า วัดมหานารามหรือวัดป่าใหญ่

พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ที่วัดมหานาราม ปัจจุบันมีอายุมากกว่า ๒๐๐ ปีแล้ว เป็นพุทธรูปปางมารวิชัย ก่ออิฐถือปูนลงรักปิดทอง ด้วยเมตตาบารมีอันเข้มแข็งของพระมหाराชครูศรีสัทธรรมวงศาได้สร้างและทำพุทธาภิเษกเบิกพระเนตร พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงให้ความหลังศักดิ์สิทธิ์เป็นพระพุทธรูปองค์วิเศษที่คนและเทพยดารักษาและเคารพเลื่อมใสเป็นมงคลแก่ชาวเมืองอุบลราชธานี ในด้านปาฏิหาริย์ความศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ได้มีตำนานเล่าขานกันสืบต่อมาว่า ในขณะที่ก่อสร้างพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงอยู่นั้น ได้เกิดฝนตกฟ้าร้องอยู่ตลอดเวลา พอจวนจะเสร็จอยู่แล้วคงเหลือแต่การตกแต่งองค์พระให้สวยงามเท่านั้น พอตกตึกก็ให้มีแสงสว่างทั่วบริเวณวัดและมีลำแสงสูงขึ้นไปสู่อากาศ ผู้คนต่างก็ตื่นตกใจลุกขึ้นมาดู ก็ไม่เห็นมีอะไรเลยจึงกลับสู่บ้านเรือนของตน พอรุ่งเช้าปรากฏว่า พระพุทธรูปที่สร้างยังไม่เสร็จนั้น ก็ได้สำเร็จเรียบร้อยสวยงามเป็นอย่างยิ่ง พอเห็นเป็นอย่างนั้นชาวบ้านต่างก็พูดต่อกันว่า เทวดาลงมาสร้าง โดยพระอินทร์แปลง

^๑ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, วัดมหานาราม, <https://th.wikipedia.org/wiki> [สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐].

ร่างลงมาเป็นชีปะขาวทำการก่อสร้าง จึงได้มีพุทธลักษณะที่สวยงามอย่างนี้ ด้วยเหตุนี้จึงได้ขนานพระนามว่า “พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง” และมีความศรัทธาเชื่อมั่นในองค์ท่านจนตราប់ทุกวันนี้

ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมการใช้อิทธิปาฏิหาริย์เกี่ยวกับพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงเพื่อนำสู่หลักธรรมในพุทธศาสนา เพื่อชี้ให้เห็นอิทธิปาฏิหาริย์ที่ถูกต้องในพุทธศาสนาและแนวทางการนำสู่หลักธรรม ส่งเสริมความศรัทธาพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง วัดมหาวนาราม ให้มั่นคงคู่มืองอุบลราชธานีต่อไป

๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

๑. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท
๒. เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง
๓. เพื่อศึกษาการส่งเสริมความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง

ตามหลักพุทธศาสนา

๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑. แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ว่ามีกล่าวไว้อย่างไรบ้าง มีกี่ประเภท กี่ลักษณะ กี่ประเภท มีคุณมีโทษอย่างไร และหลักการปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งอิทธิปาฏิหาริย์นั้นต้องทำอย่างไร

๒. ความเชื่ออิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง เป็นอย่างไร ปรากฏความเชื่ออิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องใดบ้าง

๓. การส่งเสริมความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงตามหลักพุทธศาสนาที่ถูกต้องดีงามเป็นอย่างไร

๔ ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาเอกสารและลงพื้นที่เก็บข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวกับ “การส่งเสริมความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงตามหลักพุทธศาสนา” โดยจำแนกขอบเขตของการศึกษาออกเป็น ๔ ลักษณะดังต่อไปนี้

๑. **ขอบเขตด้านเอกสาร** ขอบเขตของการวิจัยด้านเอกสาร จำแนกออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๑) เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) คือ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๙

๒) เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) คือ เอกสาร หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องและบทความต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ศึกษา เช่น คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา อรรถกถาฎีกา วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ตำรา เอกสารทางวิชาการ หนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นต้น

๒. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** งานวิจัยนี้ได้จำแนกเนื้อหาองค์ประกอบในการศึกษาออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

- ๑) แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท
- ๒) ความเชื่อเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง
- ๓) การส่งเสริมความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงตามหลัก

พุทธศาสนา

๓. ขอบเขตด้านพื้นที่ ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาด้านพื้นที่ที่วิจัย โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือก ๓ หลักเกณฑ์ดังนี้

- ๑) พระสงฆ์และประชาชนที่เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา และพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง โดยเฉพาะในจังหวัดอุบลราชธานี ที่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลเชิงลึกได้
- ๒) พระสงฆ์และประชาชนที่ได้พบเห็นเรื่องราวเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่สามารถให้ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลทั้งที่เป็นแบบสัมภาษณ์

๔. ขอบเขตด้านประชากรที่ให้ข้อมูล ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม โดยได้กำหนดกลุ่มประชากรที่ใช้การเก็บข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มประชากรในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

- ๑) พระสงฆ์ในวัดวัดมหาวนารามพระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ๔ รูป
 - ๒) ผู้นำชุมชน/ผู้ใหญ่ บ้านในพื้นที่วิจัย ๕ คน
 - ๓) ประชาชนทั่วไปที่มีประสบการณ์เรื่องราวเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง จำนวน ๑๓ คน
- รวมทั้งหมด ๒๒ รูปคน

๕. ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า อิทธิปาฏิหาริย์ หมายถึง การกระทำที่ก่อกำจัดหรือทำให้ผู้เป็นปฏิปักษ์ให้สั่นไปและการทำกิเลสให้สั่นไป ซึ่งการกระทำที่มีความอัศจรรย์เกิดขึ้นและมีผลตามเป็นอัศจรรย์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท มี ๓ ประการ ดังนี้^๒

๑. อิทธิปาฏิหาริย์ ฤทธิ์ที่สามารถแสดงให้เห็นเป็นอัศจรรย์ได้ด้วยการให้ฤทธิ์ที่เกิดจากการใช้พลังอิทธิฤทธิ์ที่เกิดจากจิตใจ
๒. อาเทศนาปาฏิหาริย์ การท่ายใจ เป็นผู้รอบรู้กระบวนการของจิตมนุษย์หรือสัตว์สามารถกำหนดจิตใจของคนอื่นได้อย่างน่าอัศจรรย์ใจ
๓. อนุสาสนีปาฏิหาริย์ ปาฏิหาริย์ที่เกิดจากการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนอย่างถูกต้อง

อิทธิปาฏิหาริย์ในพระพุทธศาสนาแบ่งระดับออกได้เป็น ๒ ระดับ^๓ คือ ๑) อิทธิปาฏิหาริย์ระดับโลกียวิสัยธรรม ที่บุคคลทั่วไปหรือชาวโลกผู้ที่รักษากาย วาจาและจิตใจให้มีความบริสุทธิ์ ก็

^๒ ดุราละเอียดใน ที.สี. (ไทย) ๙/ ๔๘๔/ ๒๑๔. ที.สี. (ไทย) ๙/ ๔๘๓/ ๒๑๔. อัง.ทก.(ไทย) ๒๐/ ๔๐๓/ ๑๑๗.

^๓ มี ๕ ชนิด ได้แก่ (๑) อิทธิวิธี หมายถึง วิธีแสดงฤทธิ์ (๒) ทิพพโสต หมายถึง เป็นผู้มืหูทิพย์

สามารถแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ได้ ๒) ระดับโลกุตระธรรม นั้นเป็นการแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ของผู้สิ้นแล้ว ซึ่งกิเลส เป็นการแสดงอิทธิปาฏิหาริย์เพื่อให้เกิดความเลื่อมใสแก่บุคคลที่ยังไม่เลื่อมใสให้เลื่อมใสได้ ดังนั้นอิทธิปาฏิหาริย์ในพระพุทธศาสนาจึงมีความสำคัญในฐานะที่ทำให้เกิดความสนใจเกิดความศรัทธาเลื่อมใสของบุคคลทั้งหลายจงใจเพื่อให้เข้ามาประพบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม โดยมีหลักในปฏิบัติเพื่อให้เกิดอิทธิปาฏิหาริย์ในเบื้องต้นนั้นจะต้องประกอบไปด้วยหลักศรัทธา ๔ ประการ และมีศีล เป็นที่ตั้ง มีความเพียรในการปฏิบัติสมถกรรมฐานกำหนดใจไว้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเรียกว่าอารมณ์ ให้แน่วแน่มั่นคงอยู่ในสิ่งนั้นสิ่งเดียว เรียกกันว่าจิตมีอารมณ์เป็นหนึ่งหรือจิตมีอารมณ์อันเดียว ความแน่วหรือตั้งมั่นของจิตนี้เรียกว่าสมาธิ เมื่อสมาธิแนบสนิทเต็มที่แล้ว ก็จะทำให้เกิดภาวะจิตที่เรียกว่า ฌาน ซึ่งมีผลอาจทำให้เกิดความสามารถพิเศษที่เรียกว่า อภิญญา ๕ อย่าง ได้แก่ แสดงฤทธิ์ได้ อ่านใจคนได้ ระลึกชาติได้ และหุทัย ตาทิพย์ เกิดขึ้น^๔

อย่างไรก็ดีอิทธิปาฏิหาริย์ในพุทธศาสนานั้นมีทั้งคุณประโยชน์และโทษเกิดขึ้นกล่าวคือ ในคุณประโยชน์นั้นสามารถนำมาใช้เป็นสื่อในการสร้างความเลื่อมใส ใช้เป็นเครื่องมือนำบุคคลเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา^๕ และทำให้เกิดพลังจิตเกิดความเชื่อมั่นในจิตตานุภาพความเข้มแข็งในจิตเกิดขึ้น ส่วนในโทษของอิทธิปาฏิหาริย์ในพุทธศาสนานั้นทำให้เกิดนำสู่ความหลงผิดหรือการนำไปใช้ในทางที่ไม่ควรจึงทรงแสวงหาในลาภ ยศ สรรเสริญ ทำให้ไม่รู้จักรเหตุแห่งการเกิดทุกข์ ไม่รู้ความดับทุกข์ไม่รู้จักรการสงบสติอารมณ์หรือรู้จักรการเพียงพอ เป็นผู้ไม่มีฉันทิฐิ ไม่วางใจเป็นกลางเข้าข้างตนเองอยู่ตลอดเวลา เป็นเหตุผลหนึ่งที่พระพุทธเจ้าทรงห้ามการแสดงอิทธิปาฏิหาริย์^๖ นอกจากนี้ การไม่รู้จักรกิจในอริยสัจ ๔ ประการคือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรคนี้

ส่วนเรื่องของความเชื่ออิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่มีต่อชาวอุบลราชธานี แตกต่างจากการปฏิบัติให้เกิดขึ้นแก่ตนตามหลักนัยยะความหมายที่ปรากฏในพระไตรปิฎกด้วยอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงเกิดจากการหวังผลดลบันดาลให้เกิดอิทธิปาฏิหาริย์จากการขอพร บรรจงสรงกราบไหว้ในฐานะของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์ถึงคติความเชื่ออิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่มีต่อชาวจังหวัดอุบลราชธานี พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในอิทธิปาฏิหาริย์ที่ได้สัมผัสมีดังต่อไปนี้

๑) อิทธิปาฏิหาริย์ความสมหวังการงาน ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องดังกล่าวนี้ล้วนเป็นผู้ทำงานในหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนเป็นหลัก เช่นนายณรงค์ ยีดยาว พนักงานขับรถเทศบาลอุบลราชธานี^๗ คุณจันทร์จิรา วงศ์สุวรรณ ข้าราชการในจังหวัดอุบลราชธานี^๘

(๓) เจโตปริยญาณ หมายถึง ผู้ที่สามารถกำหนดใจผู้อื่นได้อย่างแม่นยำ (๔) บุพเพนิวาสานุสสติ หมายถึง เป็นผู้มียุทธีในการระลึกชาติได้ (๕) ทิพจักขุ หมายถึง เป็นผู้มิตาทิพย์, ที.สี. (ไทย) ๙/๒๓๔/ ๗๗.

^๔ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ, **พุทธานุภาพกับจิตตานุภาพ**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด, ๒๕๔๑), หน้า ๑๑๕.

^๕ พร รัตนสุวรรณ, **อภิญญา เล่ม ๒**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักค้นคว้าทางวิญญาณ, ๒๕๓๖), หน้า ๕๔๕.

^๖ บรรจบ บรรณรุจิ, **อัสติมหาสาวก**, (นนทบุรี : กองทุนศึกษาพุทธสถาน, ๒๕๓๕), หน้า ๑๒๓.

^๗ สัมภาษณ์ นายณรงค์ ยีดยาว, พนักงานขับรถเทศบาลอุบลราชธานี, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^๘ สัมภาษณ์ คุณจันทร์จิรา วงศ์สุวรรณ, ข้าราชการ, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

คุณสุริพงษ์ ศรีษร ผู้ช่วยพยาบาลโรงพยาบาลสรรพสิทธิ^๙ ก็ยืนยันในเรื่องของอิทธิปาฏิหาริย์ความสมหวัง การงานที่ขอนี้

๒) อิทธิปาฏิหาริย์ในการดำเนินธุรกิจค้าขาย โดยปกติเป็นที่ทราบว่าการค้าขายนั้นย่อมมีอุปสรรคทั้งเรื่องของสินค้า คนซื้อสินค้า หรือการขายที่มีอุปสรรคต่างๆ ดังนั้นพ่อค้าหรือผู้ที่ทำธุรกิจต่างๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี หากถามว่าเคยกราบพระขอพรในเรื่องธุรกิจการค้าขายที่ไหนเป็นสำคัญทุกคนล้วนเคยกราบขอพรพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงในเรื่องที่กล่าวมา เช่น คุณจันทราช แซ่เจีย อาชีพค้าขายสินค้าในจังหวัดอุบลราชธานี^{๑๐} นายนิรันดร์ ปัญญาพ่อ ค้าขาย^{๑๑} หรือ คุณคำดี อ่อนสิงห์ ที่ทำธุรกิจส่วนตัว^{๑๒} บอกเล่าเป็นเสียงเดียวกันว่า ในวันที่ทำธุรกิจค้าขายได้มากราบไหว้พระขอพรพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงและได้อธิฐานถึงธุรกิจการค้าขายที่ทำนั้นขอให้ประสบผลสำเร็จ ค้าขายดี มีลูกค้าเข้าร้าน อย่าได้มีเรื่องราวอันใดที่จะทำให้เกิดความอึดอัดขัดสนให้ราบรื่นมีผลกำไรดังที่ปรารถนา ซึ่งทุกคนที่ขอล้วนได้ผลดังตั้งใจจึงเชื่อความในความศักดิ์สิทธิ์อิทธิปาฏิหาริย์ความสมหวังในการทำธุรกิจค้าขายนี้

๓) อิทธิปาฏิหาริย์ในการขอเรื่องสุขภาพความเจ็บป่วย เป็นปกติธรรมดาในชีวิตที่มนุษย์เราจะต้องเผชิญหน้ากับโรคร้ายไข้เจ็บ แม้จะเป็นเรื่องที่พอเข้าใจในชีวิตแต่โดยมากก็ไม่มีใครประสงค์จะพบเจอกับโรคร้ายไข้เจ็บนี้ คนที่เจ็บป่วยโดยมากล้วนมีคนที่ยกครอบครัวที่คอยห่วงใย เมื่อมีคนที่ยกเจ็บธรรมดาย่อมย่อมทุกข์ใจเป็นอย่างยิ่งด้วยความห่วงใย และความหวังต่อผู้เป็นที่รักว่าจะหายจากโรคร้ายไข้เจ็บและมีสุขภาพที่ดี วัดมหาวนารามเป็นวัดหนึ่งที่อยู่ใกล้โรงพยาบาลสรรพสิทธิ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลที่ใหญ่ รับผิดชอบดูแลผู้ป่วยในหลายจังหวัดที่ใกล้เคียงด้วยเครื่องมือที่พร้อมกว่าทุกจังหวัดในรอบข้าง ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นางรัตนา แสงตา ครูศูนย์เด็กวัดมหาวนาราม^{๑๓} ด้วยครั้งหนึ่งเคยป่วยเป็นโรคร้าย จะต้องผ่าตัดรักษา และพบอีกครั้งเห็นหน้าตาสดชื่นผ่องใส ทราบข่าวว่าได้หายจากโรคที่รักษาแล้ว ซึ่งได้เคยมากราบขอพรและสมหวังดังที่ขอจากพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง นอกจากนี้ยังมีประสบการณ์ที่คล้ายๆ กันในหลายท่านที่สัมภาษณ์ เช่น คุณเพ็ญดาว อ่อนสิงห์^{๑๔} คุณแม่ม้วนใจ ภาคสุดโพธิ์^{๑๕} คุณโยธิน อรอินทร์^{๑๖} เป็นต้น ในปัจจุบันนี้มีผู้คนทั่วสารทิศที่มากราบไหว้ขอพรในเรื่องของสุขภาพโรคร้ายไข้เจ็บเป็นจำนวนมาก และหลักฐานที่บอกได้ถึงความศักดิ์สิทธิ์อิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องนี้ได้ก็คือเครื่องแกบนจำนวนมากในแต่ละวัน

๔) อิทธิปาฏิหาริย์ในคำสาบาน ในเรื่องของการสาบานนั้นถือเป็นเรื่องหนึ่งที่มนุษย์กระทำเพื่อยืนยันในความบริสุทธิ์ใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งเรื่องที่ตนตั้งใจในการรักษาซึ่งคำพูดหรือการปฏิบัติตนแก้ไขตนในเรื่องต่างๆ หลายครั้งที่มีการขอพรหลายๆ นาคคนที่ตนรักหรือคนที่มีความมุ่งมั่นแก้ไขตน

^๙ สัมภาษณ์ นางสุริพงษ์ ศรีษร, ผู้ช่วยพยาบาลโรงพยาบาลสรรพสิทธิ, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑

^{๑๐} สัมภาษณ์ นางจันทราช แซ่เจีย, ค้าขาย, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายนิรันดร์ ปัญญาพ่อ, ค้าขาย, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายคำดี อ่อนสิงห์, ธุรกิจส่วนตัว, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นางรัตนา แสงตา, ครูศูนย์เด็กวัดมหาวนาราม/หัวหน้าฝ่ายบุคลากร, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นางเพ็ญดาว อ่อนสิงห์, แม่บ้าน, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นางยวนใจ ภาคสุดโพธิ์, กรรมการชุมชนวัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายโยธิน อรอินทร์, กรรมการชุมชนวัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

มาสาบานเปลี่ยนแปลงตนในทางที่ดีมากราบสาบานต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ซึ่งเรื่องนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นายเลิศพลเหล็ก นามเกษ ครูโรงเรียนกิตติญาณวิทยา^{๑๗} ถึงเรื่องดังกล่าวว่าเคยมีใครไม่กระทำตามคำสาบานบ้าง และผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ซึ่งจากบทสัมภาษณ์นายเลิศพลเหล็ก นามเกษ กล่าวว่า ครั้งหนึ่งมีเพื่อนมาสาบานออกเหล่า และไม่กระทำตามซ้ำยังกลับไปดื่มเหล้าดังเดิม ซึ่งไม่ถึง ๗ วัน เขาก็ได้รับอุบัติเหตุเสียชีวิต ซึ่งเป็นอุบัติเหตุที่ไม่น่าจะเสียชีวิตเลย นอกจากเรื่องดังกล่าวนี้หากมีคติชาวบ้านใดๆ ที่ไม่มีหลักฐานแน่ชัด เช่นคนขโมยของ ญาติพี่น้องผัดใจกันก็จะมาสาบานประจำต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ซึ่งเมื่อสาบายก็จะไม่มีใครกล้ากระทำตามคำสาบานไว้ได้ หากทำตามไม่ได้ก็จะหนีครอบครัวจนรู้จักมาถอนคำสาบานในตอนเย็นๆ ซึ่งมีเยอะมากที่ทำเช่นนี้เพราะกลัวในอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงจะทำให้ตนเดือดร้อนเป็นไปตามคำสาบาน

๕) อิทธิปาฏิหาริย์ในการศึกษา และขอพรในเรื่องต่างๆ ในชีวิต นิสิตนักศึกษาหรือนักเรียนวัยรุ่นส่วนมากนิยมมาวัดมหรพารามในช่วงสอบปิดภาคเรียน ซึ่งเมื่อมากราบไว้ส่วนมากจะมาขอในเรื่องของการสอบเข้ามหาวิทยาลัยหรือสอบผ่านในหลักสูตรการศึกษาที่ตนเรียนอยู่นอกจากนี้ยังมาขอในเรื่องของความรัก ขอพรให้ตนเองมีความสุขความเจริญ ซึ่งหลายครั้งผู้วิจัยเห็นมาแก้บนหรือมากราบมากกว่าสองครั้ง จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่าในเรื่องที่กล่าวมานี้ผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านยืนยันความศักดิ์สิทธิ์อิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องนี้หลายท่านเช่น พระครูปลัดหงส์หิน ฐิตธมโม,เจ้าหน้าที่การเงิน/ ผู้อำนวยการ วิทยาเขตอุบลราชธานี^{๑๘} กล่าวว่า “ครั้งหนึ่งได้ศึกษาในระดับปริญญาโท ตอนขึ้นสอบวิทยานิพนธ์นั้นกลัวมากเพราะเพื่อนที่เรียนด้วยกันหลายท่าน ทั้งที่เป็นพระและฆราวาส เมื่อขึ้นสอบออกจากห้องมาแล้วล้วนแต่สายหัวออกมาเพราะต้องแก้ไขอย่างมากมายในงานวิจัยที่ทำ ด้วยความกลัวว่าจะตกเหมือนเพื่อนที่เรียนด้วยกัน จึงถือดอกไม้ธูปเทียนขอพึ่งบารมีพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ขอให้การสอบครั้งนี้อย่าติดขัด ซึ่งเป็นเรื่องน่าแปลกมากเพราะวันนั้นแทบไม่มีเรื่องติดขัด อาจารย์ผู้มาสอบก็ชื่นชมมากกว่าจะติติงเหมือนงานท่านอื่นๆ ที่เป็นพระเหมือนกัน ทั้งยังผ่านลุล่วงไปด้วยดี ทำให้นึกถึงก่อนสอบได้กราบพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงขอพรต่อท่าน คิดถึงที่รู้สึกถึงความศักดิ์สิทธิ์อิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องของการขอพรการศึกษาทุกที จึงไม่แปลกใจที่เด็กๆ นักศึกษาจะมาขอพรในเรื่องนี้นักมาก” นอกจากนี้ยังมีพ่อแม่ หรือผู้ใหญ่หลายๆ ท่านมากราบไหว้ขอพรให้ลูกหลานประสบความสำเร็จในการสอบต่างๆ ซึ่งมีผู้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องราวเช่นนี้อย่างมากมายหลายท่าน เช่น คุณแม่พุดธา ความสวัสดิ์ ขอให้ลูกสอบติดมหาวิทยาลัยที่ลูกไปสอบ^{๑๙}, คุณแม่ดนตรี หอมหวาน^{๒๐}, คุณโยธิน อรอิทร์^{๒๑}, คุณอักษรินทร์ ขวัญยืน^{๒๒}, คุณพ่อทองอยู่ สมสอางค์^{๒๓}, คุณกิตติพัฒน์ เศรษฐ

^{๑๗} สัมภาษณ์ นายเลิศพลเหล็ก นามเกษ, ครูโรงเรียนกิตติญาณวิทยา, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระครูปลัดหงส์หิน ฐิตธมโม,เจ้าหน้าที่การเงิน/ ผู้อำนวยการ วิทยาเขตอุบลราชธานี, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นางพุดธา ความสวัสดิ์, กรรมการชุมชนวัดมหรพาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นางดนตรี หอมหวาน, กรรมการชุมชนวัดมหรพาราม, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายโยธิน อรอิทร์,กรรมการชุมชนวัดมหรพาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายอักษรินทร์ ขวัญยืน, พนักงานบริษัทเอสแอลแอนด์แอลเทค, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายทองอยู่ สมสอางค์, ประธานชุมชน วัดมหรพาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

ชุม^{๒๔}, คุณแม่สมควร สารารักษ์^{๒๕}, และนางสาววรรณิการ์ ทองสิงห์^{๒๖} ที่เคยขอพรให้ญาติพี่น้องที่ไม่ มีบุตร และพยายามจะมีบุตรมาเป็นสิบๆ ปีได้สมหวังตามคำขอ เป็นต้นที่ประสบพบเห็นในความ อิทธิปาฏิหาริย์ในการขอเรื่องของการการศึกษา และขอพรให้แก่ลูกหลานของตนรวมทั้งครอบครัวได้ สมหวังตั้งใจอย่างไม่น่าเชื่อ ซึ่งเรื่องเหล่านี้ พระครูสารกิจโกศล เจ้าอาวาสวัดมหานาราม, พระครู วินัยธรบัวผัน วิสุโท ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหานาราม, และพระครูวิบูลกิจจารักษ์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัด มหานาราม ล้วนยืนยันถึงเรื่องความศักดิ์สิทธิ์อิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงด้วยเป็น ผู้รับฟังและการนำสิ่งของมาแก้บนของผู้ที่ขอพร ผู้ที่สมปรารถนามาเล่าสู่ฟังซึ่งเป็นเรื่องที่น่าอัศจรรย์ เป็นยิ่งนัก แม้บางครั้งอาจจะเป็นเพราะเหตุผลที่อธิบายได้ แต่บางเรื่องก็ไม่สามารถอธิบายได้ตามหลัก แห่งเหตุผล พระครูสารกิจโกศล เจ้าอาวาสวัดมหานาราม กล่าวว่า^{๒๗}

“อย่างไรก็ดีในการกราบไหว้ขอพร หรือผู้มีความเชื่อในอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้า ใหญ่อินทร์แปลง จะต้องประกอบด้วยศรัทธาที่มีปัญญาในการนี้ด้วย เพราะบางครั้ง มนุษย์จะต้องแก้ปัญหาบางอย่างเองบ้างมิใช่จะเป็นเพียงผู้ขออย่างเดียว”

ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของพระครูวิบูลกิจจารักษ์^{๒๘} และพระครูวินัยธรบัวผัน วิสุโท^{๒๙} ที่ว่าความศักดิ์สิทธิ์ใดๆ ในโลกสู่ความศักดิ์สิทธิ์แห่งจิตตนไม่ได้ หากเชื่อมั่นตนเองปาฏิหาริย์ ต่างๆ อาจไม่สำคัญก็เป็นได้ อย่างไรก็ตามการขอพรต้องตั้งอยู่ในสิ่งที่ตั้งมาเป็นประโยชน์และเพื่อตั้งตาม ปาฏิหาริย์ย่อมมีแก่คนดั่งนี้เอง

ด้วยอิทธิปาฏิหาริย์ที่เกิดขึ้นจากความความเชื่อที่มีต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงนี้เอง หาก นำมาส่งเสริมวิถีชีวิตชุมชนที่ศรัทธาต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงย่อมมีผลต่อวิถีชุมชนใน ๔ ด้านเกิดขึ้น คือ

(๑) ด้านสังคม ส่งเสริมความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงโดยควร เน้นความสำคัญในเรื่องการสร้างสันติสุขตามครรลองคลองธรรมอันดีงามตามหลักทาง พระพุทธศาสนาและจะส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติให้มีความสุขและสันติ

(๒) ด้านศาสนา ส่งเสริมความสำคัญของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงให้เป็นศูนย์รวมจิตใจ เนื่องจากมีการส่งเสริมให้รู้จักการให้ทาน การรักษาศีล และการเจริญภาวนา มีความเมตตากรุณา ซึ่ง กันและกัน ทั้งนี้ควรส่งเสริมให้ชาวนาได้มีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมทางศาสนาเพื่อให้คนในชุมชน ได้มีเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและสนับสนุนการสร้างความสุขให้แก่ทุกคนในสังคม โดยใช้การจัดกิจกรรม ทางพระพุทธศาสนาเป็นสื่อกลางทางความเชื่อส่งเสริมแนะแนวทางเกี่ยวกับความเชื่อและแนว ทางการปฏิบัติในทางที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตาม หลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจและตระหนักถึงการปฏิบัติตน เป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาไว้ซึ่งพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือต่อไป

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายกิตติพัฒน์ เศรษฐชุม, รับแจ้งทั่วไป, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นางสมควร สารารักษ์, แม่บ้าน, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นางสาววรรณิการ์ ทองสิงห์, ครูศูนย์เด็กวัดมหานาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๗} สัมภาษณ์ พระครูสารกิจโกศล, เจ้าอาวาสวัดมหานาราม, ๗ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๘} สัมภาษณ์ พระครูวินัยธรบัวผัน วิสุโท, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหานาราม, ๗ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๙} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลกิจจารักษ์, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหานาราม, ๗ มกราคม ๒๕๖๑.

(๓) ด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้ผู้นำในชุมชนกระจายความรู้ให้กับพุทธศาสนิกชนให้ประกอบอาชีพบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อให้ชุมชนแบบชาวบ้าน พออยู่ พอกิน พอประมาณ และอยู่อย่างพอเพียงทำให้คนรู้จักหน้าที่ คือ “ขยันทำมาหากินโดยสุจริตและพึ่งตนเองได้” ทั้งนี้ควรส่งเสริมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางด้านเศรษฐกิจแก่ชุมชนให้รู้จักหลักของการพออยู่ พอกินตามหลักทางพระพุทธศาสนา สร้างประโยชน์ปัจจุบันให้เกิดขึ้น ท่านเรียกว่า (อุ อา กา สะ) มีความขยันหมั่นเพียร รักษาทรัพย์ คบคนดี รู้จักกำหนดรายรับรายจ่ายนี้เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจในชุมชน อย่างมากมายและที่สำคัญควรส่งเสริมสนับสนุนให้ชาวบ้านใช้เวลาอย่างเป็นประโยชน์ด้วยการสร้างรายได้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยการจำหน่ายผลผลิตในงานเทศกาลนมัสการองค์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงในวันเพ็ญเดือน ๕ ของทุกปีเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจที่ดีในชุมชนและช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าแก่บุคคลภายนอกและนักท่องเที่ยวเข้ามานมัสการองค์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมาท่องเที่ยวและกราบนมัสการและขอพรเพื่อความเป็นสิริมงคลต่อไป

(๔) ด้านประเพณีและวัฒนธรรม ส่งเสริมการจัดประเพณีและพิธีทางศาสนาโดยส่งเสริมให้วัดเป็นสถานที่และมีการจัดกิจกรรมโดยพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงมาเกี่ยวข้องและกิจกรรมทั้งนี้ควรที่จะต้องส่งเสริมให้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของชุมชนเพื่อการเผยแพร่ ส่งเสริมสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนาของชุมชนชาวเมืองอุบลราชธานี อีกทั้งควรสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของชุมชนโดยเชื่อมโยงกับผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนาให้เห็นความสำคัญของวัด รวมทั้งการอนุรักษ์วัฒนธรรมและความเป็นไทย เช่น การแต่งกาย พิธีกรรมต่างๆ เป็นต้นโดยไม่ให้ละทิ้งประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม พัฒนาให้เหมาะสมกับยุคสมัยรวมทั้งเผยแพร่ ถึงความสำคัญและประวัติความเป็นมาของพระใหญ่อินทร์แปลงให้กับบุคคลชุมชนชาวเมืองอุบลราชธานีเกิดความรัก ศรัทธา เห็นคุณค่าด้านประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามปลูกจิตสำนึกให้มีความรักถิ่นฐานบ้านเกิดของตน

๖. ข้อเสนอแนะ

๖.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) จากผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับอิทธิพลของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่มีต่อชาวจังหวัดอุบลราชธานี ทำให้ทราบว่าพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงมีความสำคัญในส่งเสริมไปสู่การพัฒนาชุมชนให้ในหลายด้าน ทั้งด้านสังคม ด้านศาสนา พิธีกรรม จิตใจ ด้านเศรษฐกิจวิถีการดำเนินชีวิตการศึกษา ด้านการท่องเที่ยว ประเพณีวัฒนธรรม และด้านเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ทราบความสำคัญและสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญควรส่งเสริมสนับสนุน ให้เกิดความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นเพื่อให้วิถีชุมชนชาวเมืองอุบลราชธานีได้เห็นความสำคัญของวัดรวมถึงสิ่งที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของชุมชนอย่างพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงต่อไป

๒) จากผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมวิถีชีวิตชุมชนที่ศรัทธาต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ทำให้ทราบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้คำแนะนำแนะแนวทางที่สำคัญเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมศรัทธาต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงในด้านต่างๆ นั้นจะต้องประกอบความร่วมมือทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระสงฆ์ผู้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา ผู้นำชุมชนที่ควรประสานงานร่วมมือกันให้เข้าสู่วิถีชุมชนของชาวอุบลราชธานีนั้นเกิดขึ้นอย่างมีระบบเอื้อผลต่อกันสร้างสรรค์พัฒนาด้วยศรัทธาในอิทธิปาฏิหาริย์แห่งองค์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่สร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันเป็นที่ยึดเหนี่ยวประสานใจก่อเกิดแนวทางการส่งเสริมให้ผลวิถีชุมชนที่ยั่งยืนต่อไป

๖.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- ๑) ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาสังคมโดยอาศัยความเชื่อที่มีต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ในจังหวัดอุบลราชธานี
- ๒) ควรศึกษาความสำคัญของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตชุมชนอีสาน ในจังหวัดอุบลราชธานี

เอกสารอ้างอิง

๑.ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ : ภาษาไทย

พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ. พุทธานุภาพกับจิตตานุภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลาจำกัด, ๒๕๔๑.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

พระธรรมวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ). การพัฒนาจิต. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พระพุทฺธโฆสะ. คัมภีร์วิสุทธิมรรค. สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสโภ) แปลและเรียบเรียง. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : บริษัทประยูรวงศ์พรินติ้ง จำกัด, ๒๕๔๖.

พุทธทาสภิกขุ. **สุญญตาธรรม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๓๕.

พร รัตนสุวรรณ. **อภิญญา เล่ม ๒**. กรุงเทพมหานคร : สำนักค้นคว้าทางวิญญาณ, ๒๕๓๖.

บรรจบ บรรณรุจิ. **อสีติมหาสาวก**. นนทบุรี : กองทุนศึกษาพุทธสถาน, ๒๕๓๕.

(๒) รายชื่อผู้สัมภาษณ์

นางพุทธา ความสวัสดิ์ กรรมการชุมชนวัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

นางดนตรี หอมหวล กรรมการชุมชนวัดมหาวนาราม, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

นายทองอยู่ สมสอางค์ ประธานชุมชนวัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

นางยวนใจ ภาคสุดโพธิ์ กรรมการชุมชนวัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

นายโยพิน อรอิทร์ กรรมการชุมชนวัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

นายณรงค์ ยืดยาว อาชีพ พนักงานขับรถเทศบาลอุบลราชธานี, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

นางสาวจันทร์จิรา วงศ์สุวรรณ อาชีพราชการ, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

นางจันทร์ราช แซ่เจีย อาชีพ ค้าขาย, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

นางสุริพงษ์ ศรีษร, อาชีพ ผู้ช่วยพยาบาลโรงพยาบาลสรรพสิทธิ, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑

นายนิรันดร์ ปัญญาพ่อ อาชีพ ค้าขาย, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

นายคำดี อ่อนสิงห์ อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

นายอัษฎรินทร์ ขวัญยืน อาชีพ พนักงานบริษัทแอลแอนด์แอลเทค, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

นางเพ็ญดาว อ่อนสิงห์ อาชีพ แม่บ้าน, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

นายกิตติพัฒน์ เศรษฐชุม อาชีพ รับจ้างทั่วไป, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

นางสมร สารรักษ์ อาชีพ แม่บ้าน, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

นางสาวกรรณิการ์ ทองสิงห์, อาชีพ ครูศูนย์เด็กวัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

นายเลิศพลเหล็ก นามเกษ อาชีพ ครูโรงเรียนกิตติญาณวิทยา, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

นางรัตนา แสงตา อาชีพ ครูศูนย์เด็กวัดมหาวนาราม/หัวหน้าฝ่ายบุคลากร, ๙ มกราคม